

Et åpent brev til veterinærer av:

W. Robert Cook FRCVS., PhD.
Professor of Surgery Emeritus
Tufts University School of Veterinary Medicine

Kjære kolleger,

Dr. Hiltrud Strasser, Tübingen, Tyskland, har gjennom sitt kliniske arbeid, forskning og publikasjoner gjennom de siste 20 år, vist at hestesko er et unødvendig onde. Før juli dette år (red.: 2001) kjente jeg til forskningsarbeidet gjennom å ha lest hennes to bemerkelsesverdige bøker, utgitt på engelsk (Strasser and Kells, 1998, Strasser, 1999). Disse to bøkene alene var nok til å overbevise meg om at hennes arbeide var et betydelig bidrag til hestevelferd og veterinærmedisinen. Derfor nølte jeg ikke med å nominere henne siste år til å motta den "International Veterinarian's Hall of Fame" som er opprettet av The American Farrier's Journal (Amerikanske Hovslager Magasin).

Imidlertid som Ernst Mach observerte i 1897 "ingen kan ustraffet bry sine kolleger med nye meninger". Skal man dømme etter mangelen på henvisninger til Strassers forskning, må man konstatere at så å si ingen innen veterinærmedisinen har oppdaget eller henvist til hennes arbeide. Hvis hennes revolusjonerende forskningsresultater hadde vært forfalskninger, er det liten tvil om at en eller flere sakkyndige ville offentlig ha tilbakevist hennes funn. Det har imidlertid ikke fremkommet noen slike faglige innsigelser. Denne manglende evne til å tilbakevise hennes forskningsresultater er et sterkt bevis for deres gyldighet.

Juli 2001 ga Strasser en rekke seminarer i North Amerika fra Ontario til Florida. Jeg fikk anledning til å møte Stasser og være til stede en dag under hennes tre-dagers seminar i Pennsylvania, og jeg ble mer overbevist enn noen gang over at hennes fremragende forskning fortjener oppmerksomhet fra alle veterinærer som er spesialisert innen hest. Etersom det er mange misforståelser når det gjelder hennes arbeid og synspunkter, vil jeg gjerne gi en beskrivelse av det seminar jeg deltok i.

I seminaret deltok en veterinær, flere hovslagere og ca 30 hesteeiere. Deltakerne var velinformerte, oppegående og omsorgsfulle mennesker, og deres åpenhet var forfriskende. Den første dagen var et foredrag hvor Strasser beskrev hovens grunnleggende anatomiske og fysiske behov. Hun forklarte hvordan disse behovene ble umuliggjort gjennom skoing av hesten og tradisjonelt hestehold. Jeg var ikke til stede denne dagen, men har lest hennes bøker og formoder at hun understreket hestens behov for at leve i flokk, og hovens behov for bevegelse, fuktighet og terreng som tilpasset dens levekår.

Andre dagen, hvor jeg var til stede, besto av foredrag, demonstrasjoner og en praktisk del. I foredraget tok Strasser for seg det grunnleggende når det gjelder den fysiske trimming av hoven. Hennes metode fulgte en anatomisk logikk og fraviker således det som vanligvis vektlegges i konvensjonell hovslagerundervisning. Hun understreket også hva som skjer i overgangs- og rehabiliteringsperioden når det gjelder halte eller skodde hester som skal skifte til et liv uten sko. Foredraget ble fulgt av kommentarer og visning av videoer.

Ved hjelp av kadaverhover ga Strasser dernest en praktisk demonstrasjon av trimming av

hover. Til dette introduksjonsseminar ville hun ha foretrukket å bruke en normal (sunn) hov. Dette var imidlertid ikke mulig og ga en sterk påminnelse om hvor dårlig dagens hovtrimming faktisk er. Som forberedelse til kurset hadde hun fått tak i 140 hover (fra 35 hester) fra et slakterhus. Blant disse mange hovene var det ikke mulig for Strasser å finne en eneste normal hov! Derfor startet hun med å analysere de deforme hovene som det nå skulle arbeides med. Jeg fant denne delen av seminaret meget tankevekkende og interessant for meg personlig. Til slutt fikk alle deltagerne selv prøve seg på å trimme under kyndig veiledning.

Tredje dag besto i fortsatt trimming av kadaverhover, samt en demonstrasjon av hvordan trimming foregår på en levende hest (denne hesten var eiet av den tilstedeværende veterinær som var på kurset med dette formål for øye.) I kursbrosjyren sto det at hesteeiere kunne få anledning til å trimme sine egne hester om ettermiddagen under veiledning av Strasser Hoof Care Professional. Strasser påtok seg imidlertid ikke å diagnostisere halte hester, og henviste konsekvent deltakerne til å kontakte egne veterinærer.

Til tross for at Strasser ikke var flytende i engelsk, ga hun en effektiv, troverdig og tillitsvekkende undervisning. Hun snakket rolig og håndterte kritiske spørsmål på en avslappet og behagelig måte, og der var ingen tendens til forsvar i hennes svar. Hun simpelthen bare forklarte de grunnleggende og faktiske forhold som ligger til grunn for hennes resonnementer og nyttiggjorde seg effektivt av sin omfattende kunnskap og praktiske innsikt.

Jeg fikk en mye bedre forståelse av Strassers logiske tilnærming til hovtrimming og de sunne kriterier som hun baserer sine resonnementer på. Det ble en skjellsettende dag for meg, og jeg ønsket kun at jeg hadde fått tilgang til denne informasjonen for 50 år siden. Den innsikt og dyktighet som Bracy Clark hadde for 200 år siden - han var en fremsynt veterinær som tidlig forsøkte å fortelle sine kolleger de samme sannheter – denne innsikt og dyktighet lever videre i Hiltrud Strasser i dag! Jeg er stolt av å fortelle at Clark i sin tid gikk på min egen skole, The Royal Veterinary College, London. Men jeg skammer meg over at min skole unnlot å gi ham den anerkjennelse han fortjente og faktisk underslo hans forskningsresultater. Siden den menneskelige naturen ikke har endret seg de siste to århundreder, frykter jeg at dagens veterinærmedisin atter engang vil avvise den kunnskapen som Strasser nå legger for dagen. Det er viktig å understreke at hennes forskning ikke truer noen. Den tilfører hestemiljøet verdifulle løsninger på tilstander som hittil har vært vanskelige å behandle, og hennes syn øker faktisk behovet for hovslagerne.

Strassers budskap er avvepnende enkelt. Først: Tilby hesten å leve i et miljø som er nærmeste mulig hestens naturlige liv (dette er mulig for de fleste hesteeiere i dag og burde være en like stor selvfølge som å gi den mat og drikke). For det andre: legg til rette for at hoven får beholde sin naturlige form og tilstand. Det første kravet betyr at hesten ikke kan sperres innen i en stall i 23 av dagens 24 timer. Det andre kravet betinger at millioner års utvikling av hoven må få lov å gjøre seg gjeldende. Et forenklet budskap er: ingen sko, ingen stall og ingen stillstand.

Idag ser det ut som om hesteeiere er mer klare for å studere og tilegne seg Strassers anbefalinger når det gjelder behandling av hovene, enn veterinærer og hovslagere. Både veterinærer og hovslagere kan meget snart komme i den beklemmende situasjon at hesteeierne har en bedre forståelse og kunnskap om hoven enn dem selv, og dermed komme på sidelinjen når det gjelder hovpleie. Det er imidlertid ingen tvil om at hesteeiere vil foretrekke at det er veterinæren som veileder i Strasserprinsippene når det gjelder de

typiske hovsykdommene (hovsenebensbetennelse og forfangenhet). Men hvis det ikke er mulig å finne veterinærer som er kjent med Strasser prinsippene, vil de sannsynligvis søke råd hos det økende antall Strasser Hoofcare Professionals.

På samme måte vil de fleste av de som har unge uskodde hester med sunne hover, foretrekke hovslagere som utfører Strasser trimmingen for dem. Men hvis de ikke finner en hovslager som har studert dette arbeide og forstår prinsippene, så er nok eierne så motiverte at de vil søke hjelp hos Strasser Hoofcare Professionals eller kanskje de selv lærer seg å trimme sine hester.

Av hensyn til hesten er det av vital betydning for veterinærskolene over hele verden at de gjør seg kjent med denne nye kunnskapen. Hvis dagens veterinærer ikke skolerer i de nye konseptene, vil de etter mitt syn ha legitime grunner for å klage på kvaliteten på den undervisning de får på dette feltet. Ytterligere informasjon om Strassers arbeid og temaet barfot generelt er tilgjengelig på en rekke websider:

www.strasserhoofcare.com og i en omfattende veterinær fagbok av Hiltrud Strasser og Sabine Kells. Andre websider som presenterer og diskuterer hennes arbeid er: www.hufklinik.de, www.thehorseshoof.com, members.screenz.com/gretchenfathauer, www.ibem.org.uk, www.tribeequus.com, www.unitedhorsemanship.com.

Hvis man studerer hestens historie siden den ble temmet for fem eller seks tusen år siden, kan hesteskoen ses på som en relativ ny oppfinnelse. Hestene i grekernes og romernes hærer var barfot, det samme var de mongolske hestekavalerier. Det er kun de siste 1000 år at man mente at sko var nødvendig for å beskytte hoven. Faktisk har skoen den motsatte effekten. Skoen er hovedgrunnen til redusert ytelse, mange uhelbredelige halttilstander og forkortet liv. Det ville være en ubeskrivelig glede om vi omsider kan korrigere dette fatale feiltrinnet i hesteholdet og fjerne de lidelser som er forårsaket av å spikre jern på tåneglen på vår en-tåede beitende venn.

En god hypotese er en dristig hypotese - jo dristigere den er, jo mer sårbar er den for forfalskning. Strassers hypotese, nemlig at skoen ødelegger hestens helse, er utvilsomt en dristig hypotese. Hun har mot til å utfordre en 1000 års akseptert måte å gjøre tingene på og mener at det er et bedre alternativ. Hun har som vitenskapskvinne med integritet, fremmet en utfordrende idé, og hun er samtidig den første som prøver å tilbakevise den. Hun har selv testet hypotesen på mange hester, over flere år og under ulike forhold. Hypotesen har tålt hennes egne forsøk på å tilbakevise den, og resultatene har tilfredsstillet ikke bare henne, men et stort antall hesteeiere. I tråd med de vitenskapelige regler har hun også tatt seg bryet å offentliggjøre protokoller av sine forsøk, og endog å trene andre slik at de kan gjenta forsøkene og gjøre egne tester. Igjen, når andre utfører egne forsøk basert på hennes hypotese, består de syretesten på at liknende resultater kan oppnås av andre.

Det er min overbevisning at Strassers arbeid allerede oppfyller de strengeste vitenskapelige kriterier, og at neste skritt er opp til oss, hennes kolleger innen veterinærmedisinen. Det minste vi kan gjøre er å studere hennes arbeid - lytte og lære. Det er mitt inderlige håp at Dr. Hiltrud Strasser snart vil bli oversvømmet av invitasjoner til å tale på hesteveterinærkonferanser over hele verden. Hvis dette skjer, og hvis hun tilbys 45 minutter til å presentere sitt arbeide (sjenerøst mye tid ifølge gjeldende regler) må man be om forståelse for at dette kun kan betraktes som en introduksjon. Det er noe sannhet i det gamle sagnet som sier "hvis du ikke kan si hva du mener i løpet av 20 minutter, bør du heller skrive en bok om det!" Strasser har allerede gjort nettopp det, men hun har ennå ikke fått anledning til å introdusere dette arbeide i og med at hennes bok ennå ikke har fått

den oppmerksomhet den fortjener. Hun har skrevet to fremragende bøker som med fordel kan leses av ryttere og veterinærer. Og hun har også fullført en fagbok for veterinærer. Huxleys utfordring til folk flest og til vitenskapsfolk som Darwin, egner seg her "De som vil dømme boken, må lese den".

W.Robert Cook FRCVS., PhD.,
Professor of Surgery Emeritus[3]
Tufts University School of Veterinary Medicine
200, Westborough Road
North Grafton, MA 01536
USA

[Contact address: 206, Birch Run Road, Chestertown, MD 21620 USA.
Tel: (410) 778 9005 E-mail: drwrcook@aol.com]

References

STRASSER, H and KELLS, S (1998). A Lifetime of Soundness. Sabine Kells, PO Box 44, Qualicum Beach, BC Canada V9K 1S7

STRASSER, H (1999). Shoeing: A Necessary Evil? Ed S. Kells. Sabine Kells, PO Box 44, Qualicum Beach, BC Canada V9K 1S7

[1] To purchase, contact editor@thehorseshoof.com

[2] "The Hoofcare Specialist's Handbook: Hoof Orthopedics and Holistic Lameness Rehabilitation."

[3] Curriculum vitae available at www.bitlessbridle.com